

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 63/2024-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Mgr. Petrom Troščákom, advokátom, Hlavná 50, Prešov, proti uzneseniam Okresného súdu Bardejov č. k. 6Em/3/2020-385 z 20. septembra 2023 a č. k. 6Em/3/2020-409 z 27. novembra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutiami o uložení pokuty v konaní o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých.

II.

2. Okresný súd uznesením z júla 2021, ktoré na odvolanie sťažovateľky po potvrdení krajským súdom nadobudlo právoplatnosť v marci 2022, nariadil výkon rozsudku okresného súdu z mája 2020, ktorým bol podľa dohody sťažovateľky a otca maloletého upravený styk otca s vtedy ani nie dvojročným v máji 2018 narodeným maloletým synom sťažovateľky tak, že otec je oprávnený stretávať sa s ním tri hodiny počas pracovného týždňa a každú sobotu v čase od 12.00 h do 18.00 h.

3. Okresný súd uznesením vyššej súdnej úradníčky zo 6. októbra 2022 sťažovateľke uložil pokutu 500 eur z dôvodu, že sťažovateľka maloletého otcovi neodovzdávala v sobotu o 12.00 h. Toto uznesenie bolo uznesením sudcu okresného súdu z 2. marca 2023 zrušené. Následne okresný súd prešetril pomery maloletého a po vyjadrení rodičov zistil, že otec sa s maloletým stretáva počas pracovného týždňa tak, ako to je určené v rozsudku, no v sobotu nie od 12.00 h, ale od 14.30 h,

a nie do 18.00 h, ale do 19.00 h. Je to tak z dôvodu, že maloletý pravidelne o 12.00 h zaspáva, o čom sťažovateľka vždy otca upozorní správou. K tomu otec uviedol, že ide o zavádzanie zo strany sťažovateľky, ktorá aj počas pracovných dní maloletého berie zo škôlky o 12.00 h, čo znamená, že maloletý chodí spať okolo 12.30 h a vtedy môže kľudne prespať aj u neho, kam chodí rád a dobre sa tam cíti.

4. Okresný súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením vyššieho súdneho úradníka z 20. septembra 2023 sťažovateľke uložil pokutu 500 eur, čo odôvodnil porušením súdom schválenej rodičovskej dohody, keď považoval za preukázané, že sťažovateľka maloletého v sobotu otcovi opakovane neodovzdáva o 12.00 h, ale o 14.30 h. Tým sťažovateľka porušuje vykonateľné rozhodnutie súdu o styku s maloletým, čím boli splnené podmienky na uloženie pokuty podľa § 382 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), podľa ktorého ak výzva súdu na dobrovoľné splnenie povinnosti zostane bezvýsledná, súd môže uložiť povinnému pokutu do 1 000 eur.

5. Proti uzneseniu o uložení pokuty podala sťažovateľka sťažnosť, v ktorej namietla jeho svojvoľnosť, nedostatočné odôvodnenie a arbitrárnosť. Vyjadrila názor, že styk syna s otcom prebieha a nie je marený. Pripustila, že maloletý počas víkendov nie je odovzdávaný otcovi o 12.00 h, avšak iba kvôli tomu, že v tom čase spí. Poukázala na to, že otec jej počas víkendov syna odovzdáva až o 19.00 h namiesto o 18.00 h, čím si kompenzuje neskoršie prevzatie syna. Sťažovateľka predložila správu a posudok úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, z ktorých vyplýva, že maloletý má dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav a jeho zhoršenie spôsobuje tlak otca na stretávanie sa s ním. O sťažnosti rozhodol okresný súd napadnutým uznesením z 27. novembra 2023 tak, že sťažnosť zamietol. Považoval za preukázané, že sťažovateľka naďalej bezdôvodne porušuje povinnosti, ktoré jej ukladá vykonateľné rozhodnutie, a neumožňuje riadnu realizáciu styku otca s maloletým. Súd tvrdenia sťažovateľky o potrebe poobedného spánku maloletého nepovažoval za ospravedlniteľný dôvod marenia styku. Povinnosťou sťažovateľky ako matky, ktorá má maloletého v osobnej starostlivosti, je maloletého pripraviť na zmenu výchovného prostredia tak, aby sa styk s otcom riadne realizoval.

III.

6. Sťažovateľka namietala nedostatočné odôvodnenie a arbitrárnosť napadnutých uznesení. Vníma ich ako šikanózne, pretože je sankcionovaná za to, že syna odovzdáva otcovi o čosi neskôr. Na druhej strane otec nie je nijak sankcionovaný za to, že syna jej odovzdá po skončení styku neskôr, čím si sám kompenzuje neskoršie odovzdanie syna. Sťažovateľka považuje za odporujúce logike, že rodič je sankcionovaný vtedy, keď styk s dieťaťom riadne prebieha, avšak je časovo posunutý. Sťažovateľka tiež navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutých uznesení, pretože je v ťažkej ekonomickej situácii, stará sa o maloleté dieťa so zlým zdravotným stavom a poberá iba rodičovský príspevok.

IV.

7. Proti ústavnou sťažnosťou namietanému uzneseniu vyššej súdnej úradníčky okresného súdu o uložení pokuty podala sťažovateľka sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením. Právomoc sudcu okresného súdu vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. Preto bola ústavná sťažnosť v rozsahu

proti tomuto uzneseniu okresného súdu pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

8. V rozsahu proti ústavnou sťažnosťou namietanému uzneseniu okresného súdu o sťažnosti sťažovateľky je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá. Pri posúdení dôvodnosti ústavnej sťažnosti treba vychádzať z toho, že ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (IV. ÚS 27/2010). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva.

9. Tak tomu v prípade namietaného uznesenia nie je. Sťažovateľke bola pokuta uložená z dôvodu, že maloletého odovzdáva otcovi v sobotu až o 14.30 h, hoci podľa súdom schválenej rodičovskej dohody má tak urobiť vždy o 12.00 h. Táto skutočnosť bola v konaní o výkon rozhodnutia nesporná, čo vylučuje akúkoľvek úvahu o tom, že by namietané uznesenie vychádzalo zo skutkového omylu. Úvaha okresného súdu je prostá aj právneho omylu. Ak bolo preukázané, že sťažovateľka maloletého otcovi odovzdáva neskôr, ako určuje súdne rozhodnutie, je zřejmé, že napriek výzve na dobrovoľné splnenie povinnosti porušuje povinnosť uloženú vykonateľným rozhodnutím, čo odôvodňuje uloženie pokuty podľa § 382 ods. 1 CMP.

10. Pokiaľ sťažovateľka odovzdáva maloletého otcovi o dve a pol hodiny neskôr, ako určuje vykonateľný rozsudok, je zřejmé, že styk otca so synom sa riadne nerealizuje a vzhľadom na to, že styk má trvať šesť hodín, ani nemožno hovoriť o jeho posunutí tak, ako argumentuje sťažovateľka. Právne posúdenie uvedeného postupu sťažovateľky ako povinnej a záver okresného súdu, že sťažovateľka porušuje povinnosti, ktoré jej ukladá vykonateľné rozhodnutie, keď neumožňuje realizáciu styku otca so synom, nie je prejavom právneho omylu. Rovnako ako mylný nemožno hodnotiť právny názor okresného súdu, že potreba poobedného spánku maloletého nie je ospravedlňiteľný dôvod na marenie riadneho styku otca so synom. Je úlohou sťažovateľky, ktorá má maloletého v osobnej starostlivosti, upraviť denný režim dieťaťa vo veku takmer šiestich rokov tak, aby sa stretnutie s otcom riadne uskutočňovalo.

11. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti opakuje svoju argumentáciu, ktorú už uvádzala v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. Zdôrazňuje, že otec sa s maloletým stretáva, a preto nedochádza k mareniu jeho styku, resp. že stretávanie je len posunuté, keďže otec jej maloletého nevracia v určenú hodinu. Okrem toho predkladá dôkazy, z ktorých má vyplynúť nevhodnosť stretávania sa otca s maloletým vzhľadom na zdravotný stav maloletého. Z namietaného uznesenia okresného súdu je zřejmé, že v odôvodnení na tieto argumenty sťažovateľky osobitne nereagoval, z čoho sťažovateľka vyvodzuje ústavne relevantnú nedostatočnosť odôvodnenia.

12. Povinnosť súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutia nemožno interpretovať ako požiadavku poskytnutia detailnej odpovede na každú jednu námietku. Z odôvodnenia súdnych rozhodnutí musia

byť zrejme odpovede na všetky argumenty prednesené stranami, ktoré viedli k rozhodnutiu. Nevyžaduje sa však, aby na každý argument strany, teda aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola v odôvodnení daná odpoveď (Ruiz Torija p. Španielsko z 9. 12. 1994). Rozsah reakcie súdu na konkrétne námietky účastníka konania je, čo sa týka šírky odôvodnenia, vždy spätý s otázkou hľadania miery. Spravidla postačuje, ak sú vysporiadané aspoň základné námietky, prípadne možno akceptovať aj odpovede implicitné (uznesenia Ústavného súdu Českej republiky II. ÚS 2774/09, II. ÚS 609/10).

13. I keď odôvodnenie rozhodnutí okresného súdu v ich vzájomnej súvislosti nemožno považovať za optimálne, zodpovedajú osobitnému charakteru konania o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých. Ide totiž o konanie, ktorého výsledkom nie je rozhodnutie vo veci samej, ale o konanie, v ktorom je pre vyvodenie záveru rozhodujúce posúdenie súladu konania sťažovateľky s jej povinnosťou, ktorá už bola vyjadrená v súdom schválenej a sťažovateľkou na základe jej jednostranného rozhodnutia nepochybne nedodržiavanej rodičovskej dohode. Preto ani nebol dôvod na to, aby sa okresný súd osobitne vysporiadaval s jej tvrdeniami, ktoré nespochybňujú porušenie jej povinností, ktoré boli stanovené súdom schválenou rodičovskou dohodou, ale skôr smerujú k tomu, že táto rodičovská dohoda v súčasnosti nezodpovedá potrebám maloletého. Sťažovateľke nič nebránilo v tom, aby zmenu úpravy stretávania sa otca s maloletým iniciovala návrhom na zmenu súdom schválenej rodičovskej dohody, teda zákonom predpokladaným spôsobom, a nie tak, že zo skutočností odôvodňujúcich takúto zmenu formulovala v konaní o výkon rozhodnutia argumenty ospravedlňujúce porušovanie už uložených povinností. Nedostatok explicitného vysporiadania sa s týmito argumentmi sťažovateľky v odôvodnení namietaného uznesenia preto nemožno považovať za porušenie jej ústavných práv, keďže implicitne je zrejmé, že sťažovateľka tieto argumenty mohla vyjadriť návrhom na zmenu vykonávaného rozhodnutia, a nie na ospravedlňovanie jeho nedodržovania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2024

Robert Šorl
predseda senátu